

رابطه بین والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی دانشجویان: نقش میانجی کمال گرایی
The relationship between Helicopter Parenting and Students' Academic Vitality: The mediating role of Perfectionism

Leila Biparvy

MSc in Family counseling, Faculty of Refah, Tehran, Iran.

Dr. Mandana Niknam*

Assistant Professor, Department of Psychology & Education, Faculty of humanities, Khatam University, Tehran, Iran.

m.niknam@khatam.ac.ir

لیلا بی پروائی

دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، گروه مشاوره خانواده، دانشگاه غیر انتفاعی رفاه، تهران، ایران.

دکتر ماندانا نیکنام (نویسنده مسئول)

استادیارگروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه خاتم، تهران، ایران.

Abstract

The purpose of the current study was to study the mediating role of perfectionism in the relationship between helicopter parenting and students' academic vitality. The research method was descriptive-correlation. Samples of this study were all the students of Eslamshahr University in the second semester of the academic year 2020-2021, and among them, 220 students were selected as samples by Purposive sampling. Research questionnaires included: the academic vitality questionnaire of Dehghanizadeh and Hossein Chari (AB, Dehghanizadeh and Hossein Chari, 2012), the perfectionism questionnaire of Frost et al. (FMP, Frost et al, 1990), and the helicopter parenting questionnaire of Limvin and Bachatan (HP, Limvin and Bachatan, 2011). For analyzing data we used the Pearson correlation test and path analysis. Findings showed that there is a negative and significant relationship between perfectionism and helicopter parenting with academic vitality ($P < 0.001$). Also, the results showed helicopter parenting y had a negative and significant indirect effect role on students' academic vitality ($P < 0.001$). The results showed that the research model provided the optimal fit to the data. Considering the effect of helicopter parenting and perfectionism on students' academic lives, it is suggested to focus on these two variables and increase parents' awareness of the effect of these variables on their children by holding courses and workshops for them.

Keywords: Academic Vitality, Perfectionism, Helicopter Parenting.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه بین والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی دانشجویان: نقش میانجی کمال گرایی بود. روش پژوهش، توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش را کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامشهر در نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ تشکیل دادند که از بین آنها به صورت هدفمند ۲۲۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزارهای این پژوهش شامل پرسشنامه سرزندگی تحصیلی دهقانی زاده و حسین چاری (AB)، دهقانی زاده و حسین چاری، (۱۳۹۱)، پرسشنامه کمال گرایی فراست و همکاران (FMP، فراست و همکاران، ۱۹۹۰)، پرسشنامه والدگری هلیکوپتری لیموین و باچاتان (HP، لیموین و باچاتان، ۲۰۱۱) بود. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر استفاده شد. یافته‌ها نشان داد بین کمال گرایی و والدگری هلیکوپتری با سرزندگی تحصیلی رابطه منفی و معناداری وجود دارد ($P < 0/001$). همچنین نتایج نشان داد والدگری هلیکوپتری با میانجیگری کمال گرایی بر سرزندگی تحصیلی دانشجویان اثر غیر مستقیم منفی و معناداری دارد ($P < 0/001$). براساس نتایج، مدل از برازش مطلوبی برخوردار بود. با توجه به تاثیر والدگری هلیکوپتری و کمال گرایی در سرزندگی تحصیلی دانشجویان، تمرکز بر این دو متغیر و افزایش آگاهی والدین از تاثیر این متغیرها بر فرزندان از طریق برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌هایی برای آن‌ها پیشنهاد می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: سرزندگی تحصیلی، کمال گرایی، والدگری هلیکوپتری.

دانشجویان در دوران تحصیل با شرایط سخت تحصیلی مواجه می‌گردند و در صورت انجام ندادن رفتار صحیح، سلامت روانی آن‌ها با خطر مواجه می‌گردد و دچار افت تحصیل، نگرش منفی نسبت به تحصیل و حتی ترک تحصیل می‌شوند. یکی از عوامل محافظت کننده در برابر این چالش‌های زندی تحصیلی که نقش مهمی در کمک به حل مشکلات و بهبود پیشرفت تحصیلی آنان دارد، سرزندگی تحصیلی است (ملکی کالیانی و موسی بیگی، ۱۴۰۰). سرزندگی تحصیلی پاسخ مثبت و سازنده فرد به چالش‌هایی که در حین تحصیل با آن‌ها مواجه می‌شود را شامل می‌شود (توراتو^۱ و همکاران، ۲۰۲۱). سرزندگی تحصیلی یکی از شاخص‌های مهم است که بر تربیت و یادگیری موفقیت آمیز فرد تاثیر می‌گذارد و در آنجا لیاقت‌ها و توانایی‌ها به بار می‌نشینند و پیشرفت‌های علمی حاصل می‌شود. سرزندگی تاثیر شگرفی بر افزایش توان مقابله دانشجویان در مقابل مشکلات تحصیلی و بهبود عملکرد تحصیلی دارد (ملکی کالیانی و موسی بیگی، ۱۴۰۰). سرزندگی تحصیلی شکست و ترک تحصیل را در یادگیرندگان کاهش می‌دهد و با رفتارهای سازگارانه در محیط آموزشی همبستگی بالایی دارد. افراد با سرزندگی تحصیلی بالاتر انگیزش تحصیلی بالاتری دارند و به آینده تحصیلی خود امیدوارترند و خودکارآمدی بالاتری احساس می‌کنند. سرزندگی بر افزایش توان مقابله دانشجویان در مقابل مشکلات تحصیلی تاثیر زیادی دارد (شیخ الاسلامی، ۱۴۰۱).

عوامل موثر بر سرزندگی تحصیلی در سه سطح عوامل روان‌شناختی، عوامل مربوط به مدرسه و مشارکت در فرآیند تحصیل و عوامل مربوط به خانواده و همسالان طبقه بندی شده است (ملکی کالیانی و موسی بیگی، ۱۴۰۰). خانواده یکی از زمینه‌هایی است که در سرزندگی تحصیلی فرزندان نقش مؤثری دارد. خانواده کارکردهای فراوانی دارد و بر اساس همین کارکردها، بر فرزندان تأثیر می‌گذارد و به سهم خود شیوه رفتار آن‌ها را در محیط تعیین می‌کند (فخاریان، و همکاران، ۱۳۹۹). سبک‌های فرزندپروری یکی از کارکردهای خانواده است که قادر به تأثیرگذاری بر فرزندان می‌باشد (جانگ^۲ و همکاران، ۲۰۱۹). فرزندپروری هلیکوپتری^۳ به عنوان یکی از سبک‌های فرزندپروری برای توصیف والدینی بکار می‌رود که به طور بالقوه بیش از حالت طبیعی درگیر زندگی فرزندان خود هستند. فرزندپروری هلیکوپتری ترکیبی منحصر به فرد از سبک‌های رایج فرزندپروری که شامل گرما و حمایت بالا؛ کنترل بالا و اعطای استقلال بسیار کم به کودک است (کارون^۴ و همکاران، ۲۰۲۲). والدین با سبک والدگری هلیکوپتری اجازه نمی‌دهند فرزندان آن استقلال را یاد بگیرند، با توجه به اینکه یادگیری استقلال و مستقل بودن یکی از ضروری‌ترین مهارت‌ها برای دانشجویان برای ورود به دانشگاه و مواجهه با چالش‌ها و مشکلات تحصیلی ناشی از ورود به دانشگاه می‌باشد، بنابراین دور از ذهن نیست که این افراد معمولا در سازگاری با دانشگاه و مشکلات تحصیلی با مشکل مواجه خواهند شد و سرزندگی تحصیلی پایین‌تری را تجربه خواهند کرد (پیستلا^۵ و همکاران، ۲۰۲۲). در همین راستا، خیری پور و نیکنام (۱۴۰۱) در پژوهشی نشان دادند بین والدگری هلیکوپتری و عملکرد تحصیلی رابطه منفی وجود دارد. همچنین پیستلا و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی به تاثیر معنادار فرزند پروری هلیکوپتری بر احساس بهزیستی در دانشگاه و افزایش عملکرد تحصیلی اشاره داشتند.

یکی از متغیرهایی که در سرزندگی تحصیلی نقش دارد (قاسمی و کیانی، ۱۴۰۰) و همچنین تحت تاثیر نوع و سبک فرزندپروری والدین می‌باشد (طرزی و ناعمی، ۱۳۹۵)، کمال‌گرایی^۶ است. کمال‌گرایی، به صورت گرایش به تعیین معیارهای عالی، تلاش برای بی نقص بودن و تجربه ناخرسندی هنگامی که فرد احساس ناکامل بودن کند، تعریف می‌شود (استوبر^۷ و همکاران، ۲۰۲۱). دانشجویان با کمال‌گرایی مطلوب، معمولا به دنبال تعیین اهداف قابل دسترس، احتمال موفقیتشان را بیشتر می‌کنند و در نتیجه با بهبود نسبی عملکردشان، عزت نفس و خودکارآمدی آن‌ها بیشتر شده و به دنبال آن افزایش سرزندگی و موفقیت تحصیلی را تجربه می‌کنند. در مقابل، کمال‌گرایی منفی و انتخاب معیارهای آرمانی و غیرمعقول و به تبع آن شکست در رسیدن به آن معیارها با کاهش عزت نفس دانشجویان و تضعیف حس کارآمدی و خوداثربخشی‌شان منجر به کاهش سرزندگی و موفقیت تحصیلی آن‌ها می‌گردد (عباسی و همکاران، ۱۳۹۶). در همین راستا، قاسمی و کیانی (۱۴۰۰) در پژوهشی نشان دادند کمال‌گرایی سازنده و غیر سازنده دارای تاثیر مستقیم بر هیجانات

1. Torrato

2. Jung

3. helicopter parenting

4. Carone

5. Pistella

6. Perfectionism

7. Stoeber

تحصیلی و سرزندگی تحصیلی هستند. همچنین پارک^۱ و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی به تاثیر کمال گرایی در میزان موفقیت و انگیزه تحصیلی اشاره داشتند.

یکی از مهم ترین دوره های زندگی فرد زندگی تحصیلی است که بر تربیت و یادگیری ثمربخش و موفقیت آمیز فرد نقش بارزی دارد و در آنجا لیاقت ها و توانایی ها به بار می نشیند و پیشرفت های علمی حاصل می شود (خسروی و عبدالله پور، ۱۴۰۰). دانشجویان در طول زندگی تحصیلی خود با چالش ها، موانع و فشارهای خاص این دوره از جمله نمرات ضعیف، تنش زاهای دانشجویی، تهدید اعتماد بنفس در نتیجه عملکرد، کاهش انگیزش، تعامل روبه رو می گردند. سرزندگی تحصیلی همچون سپر حمایتی، دانشجویان را در مقابل ناملایمات تحصیلی محافظت نماید. از سوئی، فرزند پروری هلیکوپتری (از طریق کاهش احساس استقلال و خودمختاری، سازگاری با دانشگاه و افزایش مشکلات تحصیلی) و کمال گرایی (از طریق انتخاب معیارها و اهداف مطلوب یا نامطلوب) می تواند بر سرزندگی تحصیلی تاثیر بگذارد. از طرفی، پژوهش حاضر بر آن است که با نگاهی نو و با معرفی متغیرهایی از قبیل فرزند پروری هلیکوپتری و کمال گرایی در عرصه آموزش و تحصیل، مسیر جدیدی را روی دانش موجود در این زمینه ارائه دهد و چون در زمینه فرزند پروری هلیکوپتری و کمال گرایی در حیطه تحصیلی پژوهش های کمتری انجام شده، این پژوهش می تواند سازوکار تأثیر این دو متغیر بر سرزندگی تحصیلی را روشن کند و با پرکردن خلا پژوهشی در این زمینه، موجب تقویت دانش در این زمینه گردد. بدین ترتیب پژوهش بر روی متغیرهای مذکور و تبیین رابطه و تأثیر آن ها بر یکدیگر، علاوه بر گسترش دیدگاه های نظری و تئوریک در حوزه روان شناسی تربیتی، می تواند همچون چراغ راهنما فرا روی خانواده ها، جامعه، مدیران و نظام آموزشی و تحصیلی کشور قرار گیرد. بنابراین، هدف پژوهش حاضر تعیین نقش میانجی کمال گرایی در رابطه بین والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی دانشجویان بود.

روش

روش پژوهش توصیفی-همبستگی به روش تحلیل مسیر بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامشهر در نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بودند که از بین آنها به صورت هدفمند ۲۲۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. با توجه به اینکه توصیه شده است در مدل های ساختاری به ازای هر مولفه ۱۵ تا ۲۰ نمونه در نظر گرفته شود (حبیبی و عدن ور، ۱۳۹۶) و با توجه به تعداد مولفه های پژوهش حاضر (۸ مولفه) و لزوم در نظر گرفتن حداقل ۱۰ درصد ریزش احتمالی نمونه ها، ۲۲۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شد. ملاک های ورود به پژوهش شامل؛ دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامشهر، رضایت آگاهانه و تمایل برای شرکت در پژوهش و ملاک های خروج از پژوهش؛ پرسشنامه های ناقص و عدم ادامه همکاری با پژوهشگران بود. جهت رعایت اخلاق پژوهشی، موافقت و تمایل شخصی برای شرکت در پژوهش در نظر گرفته شد، پرسشنامه ها به صورت بی نام پاسخ داده شد و داده های حاصل از پرسشنامه های پژوهش فقط برای بررسی اهداف و فرضیه های پژوهش مورد تحلیل و استفاده قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر در SPSS نسخه ۲۴ و lisrel نسخه ۸.۸۰ استفاده شد.

ابزار سنجش

پرسشنامه سرزندگی تحصیلی^۲ (AB): دهقانی زاده و حسین چاری (۱۳۹۱) پرسشنامه سرزندگی تحصیلی را با الگوگیری از مقیاس سرزندگی تحصیلی مارتین و مارش^۳ (۲۰۰۶) که دارای ۴ گویه است، توسعه دادند. این ابزار دارای ۹ گویه می باشد که پاسخدهی به آن بر اساس طیف پنج درجه ای لیکرت از کاملاً مخالف (۱ نمره) تا کاملاً موافق (۵ نمره) انجام می گردد. حاصل جمع نمرات هر فرد در مجموع ۹ گویه، یک نمره کلی برای او بدست می دهد که مبین میزان سرزندگی تحصیلی اوست. بدین ترتیب دامنه نمره محتمل برای هر فرد بین ۹ تا ۴۵ خواهد بود. نتایج حاصل از اجرای این پژوهش نشان داد که ضریب آلفای کرونباخ این پرسشنامه برابر ۰/۸۰ و ضریب بازآزمایی در فاصله زمانی ۲ هفته برابر با ۰/۷۳ است. همچنین دامنه همبستگی گویه ها با نمره کل بین ۰/۵۱ تا ۰/۶۸ می باشد. در پژوهش دهقانی زاده و حسین چاری (۱۳۹۱) ضریب پایایی این مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۷ و روایی آن با توجه

1. Park
 2. academic buoyancy questionnaire
 3. Martin, Marsh

به همبستگی هر گویه با نمره کل دامنه ای بین ۰/۵۴ تا ۰/۶۴ بوده است. ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه سرزندگی تحصیلی در پژوهش حاضر ۰/۷۹ بدست آمد.

پرسشنامه کمال گرایی چند بعدی فراست (FMP):^۱ این پرسشنامه توسط فراست و همکاران (۱۹۹۰) برپایی مدل چند بعدی کمال گرایی ساخته شد و شامل ۶ مولفه و ۳۵ گوی است. ابعاد ناسازگار و منفی پرسشنامه شامل نگرانی درباره اشتباهها (۹ گویه)، شک درباره اعمال (۴ گویه)، انتظارات والدینی (۵ گویه)، انتقادگری والدینی (۴ گویه) و ابعاد سازگار و مثبت پرسشنامه شامل استانداردهای شخص (۷ گویه) و سازماندهی (۶ گویه) می باشد. همه گویهها در یک پیوستار ۵ درجه ای از کاملاً مخالف (۱) تا کاملاً موافق (۵) نمره گذاری می شود و دامنه نمرات بین ۳۵ و ۱۷۵ است. فراست و همکاران (۱۹۹۰) ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه را ۰/۹۱ و برای زیر مقیاس های بالا به ترتیب ۰/۸۲، ۰/۷۰، ۰/۷۴، ۰/۵۰، ۰/۵۲ و ۰/۸۰ گزارش کردند. همچنین ضریب همبستگی ۰/۶۴ این پرسشنامه با پرسشنامه کمال گرایی تری شورت^۲ دال بر روایی همگرایی این پرسشنامه بود. در نسخه ایرانی این پرسشنامه، اخوان عبیری و همکاران (۱۳۹۷) ضریب همسانی درونی برای کل پرسشنامه را ۰/۸۶ و برای زیر مقیاس های بالا به ترتیب ۰/۸۵، ۰/۷۲، ۰/۷۸، ۰/۴۷، ۰/۵۷ و ۰/۸۳ گزارش کردند. همچنین ضریب بازآزمایی با فاصله یک هفته برای کل پرسشنامه ۰/۹ گزارش شد. همچنین ضریب همبستگی ۰/۳۲ نمره کل پرسشنامه کمال گرایی چند بعدی فراست با فرم کوتاه پرسشنامه نظم جویی شناختی هیجان نشان از روایی همگرایی این پرسشنامه بود. ضریب آلفای کرونباخ کلی پرسشنامه کمال گرایی در پژوهش حاضر ۰/۸۴ بدست آمد.

پرسشنامه والدگری هلیکوپتری (HP):^۳ این پرسشنامه توسط لیموین و باچمن^۴ (۲۰۱۱) تهیه شده که دارای ۱۰ سوال می باشد و به منظور درک افراد از شیوه مداخله و کنترل والدین در امور فرزند ساخته شده است. در واقع لیموین و باچمن (۲۰۱۱) پرسشنامه والدگری افرادی را بر اساس این فرضیه خود که بسیاری از والدین ویژگی های مناسب تربیتی را در حد نامناسب به کار می برند تهیه کردند. این پرسشنامه در مقیاس ۵ درجه ای لیکرت از (کاملاً مخالف تا کاملاً موافق) تنظیم شده است. لیموین و باچمن (۲۰۱۱) ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه را ۰/۷۱ گزارش کردند. روایی محتوایی این پرسشنامه توسط لیموین و باچمن (۲۰۱۱) بررسی و نسبت روایی محتوا ۰/۶۵ و شاخص روایی محتوا ۰/۸۰ بدست آمد. این پرسشنامه برای اولین بار در ایران توسط خیری پور و نیکنام (۱۴۰۱) ترجمه شد و توسط پنج متخصص بررسی و روایی محتوای آن تایید شد و همسانی درونی این پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمد. در پژوهش حاضر نیز همسانی درونی پرسشنامه والدگری هلیکوپتری با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶ بدست آمد.

یافته ها

در این مطالعه ۲۲۰ دانشجوی دختر با دامنه سنی ۲۵-۱۹ سال با انحراف استاندارد \pm میانگین $3/17 \pm 22/51$ شرکت داشتند که ۱۷۸ نفر (۸۰/۹ درصد) مجرد و ۴۲ نفر (۱۹/۱ درصد) متاهل بودند. مقطع تحصیلی ۷۶ نفر (۳۵/۵ درصد) کاردانی و ۱۴۴ نفر (۶۴/۵ درصد) کارشناسی بود.

جدول ۱. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱- سرزندگی تحصیلی	۱							
۲- والدگری هلیکوپتری	-۰/۲۶**	۱						
۳- کمال گرایی	-۰/۳۸**	۰/۴۴**	۱					
۴- نگرانی در مورد اشتباهات	-۰/۳۱**	۰/۳۰**	۰/۵۲**	۱				

۱. Frost academic satisfaction questionnaire

۲. Tery-Short

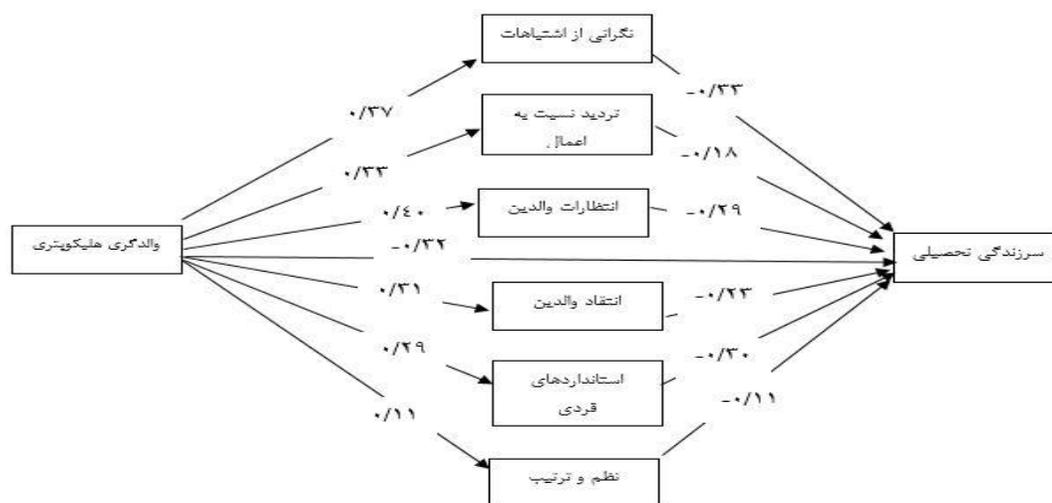
۳. Frost academic satisfaction questionnaire

۴. LeMoyné, Buchanan

									۵-تردید نسبت به اعمال
									۶-انتظارات والدین
									۷-انتقاد والدین
									۸-استانداردهای فردی
									۹-نظم و ترتیب
									میانگین
									انحراف استاندارد
									کجی
									کشیدگی

طبق نتایج جدول ۱ همبستگی بین تمامی متغیرهای تحقیق به استثنای اضطراب صفت با انعطاف پذیری شناختی معنا دار بوده و والدگری هلیکوپتری با سرزندگی ($r=-0/26, P<0/01$) و کمال گرایی و سرزندگی تحصیلی ($r=-0/38, P<0/01$) به صورت منفی همبستگی دارند.

علاوه بر این همه متغیرها در پژوهش حاضر از کجی و کشیدگی کمتر از ۱۲۱ برخوردار هستند؛ این نشان از آن دارد که مقیاس‌های به کار رفته به لحاظ کجی و کشیدگی در نمونه مورد مطالعه مشکلی ندارند و توزیع متغیرها نرمال است. فرض استقلال خطاها با آماره دوربین واتسون برای محاسبه معادلات رگرسیونی مدل پژوهش بررسی شد که مقدار به دست آمده بیانگر برقراری این مفروضه است. مفروضه هم خطی بین متغیرها با استفاده از همبستگی پیرسون بین زوج متغیرها بررسی شد. با توجه به اینکه همبستگی دو متغیری ۰/۹ و بالاتر نشان دهنده همخطی است، این مشکل در داده‌های پژوهش حاضر مشاهده نشد. آماره تحمل و عامل تورم واریانس به منظور بررسی هم خطی چندگانه محاسبه شد. نتایج نشان داد هیچکدام از مقادیر آماره تحمل کوچکتر از حد مجاز ۰/۱ و هیچکدام از مقادیر عامل تورم واریانس بزرگتر از حد مجاز ۱۰ نمی‌باشند. بنابراین پس از بررسی مفروضه‌ها و حصول اطمینان از برقراری آنها، به منظور ارزیابی مدل مورد بررسی از تحلیل مسیر استفاده شد. که مدل پژوهش در شکل ۱ ارائه شده است.



شکل ۱. مدل عملیاتی پژوهش

همانطور که نتایج شکل ۱ نشان می‌دهد کلیه شاخص‌های برازندگی در سطح مطلوبی قرار دارند، لذا مدل عملیاتی پژوهش از ساختار معنادار مناسبی برخوردار می‌باشد.

نتایج مربوط به ضرایب اثر مستقیم در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. ضرایب استاندارد مسیرهای مستقیم

سطح معناداری	آماره t	خطای استاندارد	ضریب مسیر	مسیرهای مستقیم
۰/۰۰۱	-۵/۷۵	۰/۰۴	-۰/۳۲**	والدگری هلیکوپتری به سرزندگی تحصیلی
۰/۰۰۱	۶/۱۱	۰/۰۰۳	۰/۳۷**	والدگری هلیکوپتری به نگرانی در مورد اشتباهات
۰/۰۰۱	۶/۰۱	۰/۰۶	۰/۳۳**	والدگری هلیکوپتری به تردید نسبت به اعمال
۰/۰۰۱	۶/۲۵	۰/۰۲	۰/۴۰**	والدگری هلیکوپتری به انتظارات والدین
۰/۰۰۱	۵/۴۸	۰/۰۷	۰/۳۱**	والدگری هلیکوپتری به انتقاد والدین
۰/۰۰۱	۵/۲۲	۰/۰۹	۰/۲۹**	والدگری هلیکوپتری به استانداردهای فردی
۰/۰۰۸	۰/۹۶	۰/۰۳	۰/۱۱	والدگری هلیکوپتری به نظم و ترتیب
۰/۰۰۱	-۶/۱۱	۰/۰۵	-۰/۳۳**	نگرانی در مورد اشتباهات به سرزندگی تحصیلی
۰/۰۴	-۱/۰۱	۰/۰۴	-۰/۱۸*	تردید نسبت به اعمال به سرزندگی تحصیلی
۰/۰۰۱	-۵/۲۳	۰/۰۱	-۰/۲۹**	انتظارات والدین به سرزندگی تحصیلی
۰/۰۰۱	۴/۲۲	۰/۰۶	۰/۲۳**	انتقاد والدین به سرزندگی تحصیلی
۰/۰۰۱	-۵/۲۶	۰/۰۳۵	-۰/۳۰**	استانداردهای فردی به سرزندگی تحصیلی
۰/۰۰۸	-۰/۹۵	۰/۰۴	-۰/۱۱	نظم و ترتیب به سرزندگی تحصیلی

نتایج جدول ۲ نشان می دهد ضرایب استاندارد تمامی مسیرها به جز مسیر (والدگری هلیکوپتری به نظم و ترتیب) و (نظم و ترتیب به سرزندگی تحصیلی) با توجه به سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ معنادار می باشد.

و در آخر ضرایب استاندارد اثرات میانجی مسیرهای مورد پژوهش، در مدل به دست آمد که در مطالعه حاضر برای ارزیابی روابط میانجی از آزمون بوت استرپ استفاده شد. بوت استرپ قدرتمندترین و منطقی ترین روش را برای ارزیابی اثرات غیر مستقیم فراهم می آورد.

در جدول ۳ ضرایب استاندارد، حدود آزمون بوت استروپ و خطای برآورد مسیر غیرمستقیم (مدل میانجی کمال گرایی در رابطه بین والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی) آمده است.

جدول ۳. ضریب مسیر اثر غیرمستقیم مدل میانجی کمال گرایی در رابطه بین والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی

خطای برآورد	حدود بوت استروپ		تعداد بازتولید نمونه	Beta غیرمستقیم	مسیرهای غیر مستقیم
	حد پایین	حد بالا			
۰/۰۳۴	-۰/۰۵	-۰/۱۹	۱۰۰۰	-۰/۱۲	نقش میانجی نگرانی در مورد اشتباهات میان والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی
۰/۰۴۵	-۰/۱۲	۰/۰۵	۱۰۰۰	-۰/۰۶	نقش میانجی تردید نسبت به اعمال میان والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی
۰/۰۴۲	-۰/۰۵	-۰/۱۸	۱۰۰۰	-۰/۱۲	نقش میانجی انتظارات والدین میان والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی
۰/۰۳۹	-۰/۰۹	۰/۱۱	۱۰۰۰	-۰/۰۷	نقش میانجی انتقاد والدین میان والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی

۰/۰۴۱	-۰/۰۲	-۰/۱۶	۱۰۰۰	-۰/۰۹	نقش میانجی استانداردهای فردی میان والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی
۰/۰۳۸	-۰/۱۲	۰/۰۷	۱۰۰۰	-۰/۰۱	نقش میانجی نظم و ترتیب میان والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی

همانطور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود حد بالا و پایین آزمون بوت استروپ در مدل میانجی نگرانی در مورد اشتباهات میان والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی به ترتیب ۰/۰۵- و ۰/۱۹- به دست آمد، با توجه به هم علامت بودن این دو حد، مسیر والدگری هلیکوپتری به سرزندگی تحصیلی با میانجی‌گری نگرانی در مورد اشتباهات با ضریب استاندارد ۰/۱۲- در سطح $p < 0/05$ معنی‌دار است. همچنین حد بالا و پایین آزمون بوت استروپ در مدل میانجی تردید نسبت به اعمال میان والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی به ترتیب ۰/۰۵- و ۰/۱۲- به دست آمد، با توجه به هم علامت نبودن این دو حد، مسیر والدگری هلیکوپتری به سرزندگی تحصیلی با میانجی‌گری تردید نسبت به اعمال با ضریب استاندارد ۰/۰۶- در سطح $p < 0/05$ معنی‌دار نیست. علاوه بر این حد بالا و پایین آزمون بوت استروپ در مدل میانجی انتظارات والدین میان والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی به ترتیب ۰/۰۵- و ۰/۱۸- به دست آمد، با توجه به هم علامت بودن این دو حد، مسیر والدگری هلیکوپتری به سرزندگی تحصیلی با میانجی‌گری انتظارات والدین با ضریب استاندارد ۰/۱۲- در سطح $p < 0/05$ معنی‌دار است. همچنین حد بالا و پایین آزمون بوت استروپ در مدل میانجی انتقاد والدین میان والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی به ترتیب ۰/۰۹- و ۰/۱۱- به دست آمد، با توجه به هم علامت نبودن این دو حد، مسیر والدگری هلیکوپتری به سرزندگی تحصیلی با میانجی‌گری انتقاد والدین با ضریب استاندارد ۰/۰۷- در سطح $p < 0/05$ معنی‌دار نیست. حد بالا و پایین آزمون بوت استروپ در مدل میانجی استانداردهای فردی میان والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی به ترتیب ۰/۰۲- و ۰/۱۶- به دست آمد، با توجه به هم علامت بودن این دو حد، مسیر والدگری هلیکوپتری به سرزندگی تحصیلی با میانجی‌گری استانداردهای فردی با ضریب استاندارد ۰/۰۹- در سطح $p < 0/05$ معنی‌دار است. در نهایت حد بالا و پایین آزمون بوت استروپ در مدل میانجی نظم و ترتیب میان والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی به ترتیب ۰/۰۷- و ۰/۱۲- به دست آمد، با توجه به هم علامت بودن این دو حد، مسیر والدگری هلیکوپتری به سرزندگی تحصیلی با میانجی‌گری نظم و ترتیب با ضریب استاندارد ۰/۰۱- در سطح $p < 0/05$ معنی‌دار است.

جدول ۴: شاخص‌های نیکویی برازش الگوی آزمون شده پژوهش تحلیل

SRMR	IFI	CFI	RMSEA	NFI	GFI	$\frac{\chi^2}{df}$	شاخص برازش
۰/۰۷	۰/۹۴	۰/۹۶	۰/۰۸	۰/۹۲	۰/۹۵	۱/۹۶	مدل پژوهش
۰/۰۸ <	۰/۹ >	۰/۹ >	۰/۰۸ <	۰/۹ >	۰/۹ >	۳ <	حد قابل قبول

همانطور که در جدول ۴ قابل مشاهده است، کلیه شاخص‌های برازندگی در سطح مطلوبی قرار دارند و می‌توان گفت که مدل‌های اندازه‌گیری به سطح مطلوبی از برازش دست یافته‌اند. علاوه بر این شاخص RMSEA، ریشه میانگین مجذورات تقریب می‌باشد که به عنوان اندازه تفاوت برای هر درجه آزادی تعریف شده است که مقدار آن هر چه از ۰/۰۸ کمتر باشد، مدل از برازش خوبی برخوردار خواهد بود؛ بنابراین مدل به سطح مطلوبی از برازش دست یافته است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش واسطه‌ای کمال‌گرایی در رابطه بین والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی دانشجویان انجام شد.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد بین والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی دانشجویان رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد. این یافته با یافته پژوهش‌های خیری پور و نیکنام (۱۴۰۱) و پیستلا و همکاران (۲۰۲۲) همسو بود. در تبیین این یافته می‌توان گفت نقش والدین و کیفیت ارتباط و تعامل والدین با نوجوانان در شکل‌گیری خودپنداره مثبت و افزایش خودکارآمدی و عزت نفس در نوجوانان غیر

قابل انکار می باشد. فراهم کردن زمینه مناسب رشد و تعالی در خانواده از طریق انتخاب سبک مناسب فرزندپروری باعث می شوند تا دانش آموزان و دانشجویان از محیط امن خانواده و با دل بستگی ایمن که در خانواده و تحت تاثیر سبک مناسب تربیتی والدی کسب نموده اند وارد مدرسه شده و هم در ارتباطات خود با هم کلاسی ها و مدرسان موفق باشند و هم بتوانند در سایه امنیت بوجود آمده و جو ایمن موجود با چالش ها و سختی های موجود در تحصیل مقابله نمایند و احساس موفقیت نموده و عملکرد بهتری از خود نشان دهند (خیری پور و نیکنام، ۱۴۰۱).

والدین با سبک والدگری هلیکوپتری بسیار بیش از نیاز واقعی فرزندان خود در زندگی آن ها مداخله می کنند، محدودیت ها و کنترل غیر منطقی برای فرزندان در نظر می گیرند، با اعمال قوانین و مقررات سخت و انعطاف ناپذیر و تعیین استانداردهای غیر واقع بینانه و همچنین داشتن انتظارات فراتر از توانایی فرزندان، آزادی انتخاب را از آن ها سلب و آن ها را در تصمیم گیری ها دخیل نمی کنند و اجازه استقلال و خودمختاری به آن ها نمی دهند. این والدین بیش از اندازه از فرزندان خود حمایت می کنند و به دنبال ایجاد شرایطی پایدار هستند که از هر گونه اتفاق خارج از چهارچوبی عاری باشد. این توجه حوزه وسیعی از فعالیت های کودکان را در بر می گیرد و باعث می شود تا این کودکان تصور دقیقی و روشنی از وضعیت عینی و شرایط واقعی که قرار است در بزرگسالی با آن مواجه شوند نداشته باشند. این امر به وابستگی بیش از حد آن ها به والدین و استقلال و خودمختاری پایین فرزندان می انجامد. در این شرایط فرزندان مجبورند که از والدین به صورت مطلق پیروی کنند که این خود پیامدهای منفی بسیاری دارد، از جمله اینکه فرزندان نسبت به توانایی های خود شک کرده و خودکارآمدی آن ها کاهش پیدا می کند، عزت نفس آن ها کاهش پیدا می کند و به دلیل اینکه اهداف و مقاصد زندگی را خود انتخاب نکرده اند، انگیزه لازم برای ادامه مسیر را ندارند. از طرفی با توجه به اینکه یادگیری استقلال و مستقل بودن یکی از ضروری ترین مهارت ها برای دانشجویان برای ورود به دانشگاه و مواجهه با چالش ها و مشکلات تحصیلی ناشی از ورود به دانشگاه است. بنابراین واضح است که این افراد معمولا در سازگاری با دانشگاه و مشکلات تحصیلی با مشکل مواجه خواهند شد و سرزندگی تحصیلی پایین تری را تجربه خواهند کرد (پیستلا و همکاران، ۲۰۲۲).

همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد کمال گرایی در رابطه بین والدگری هلیکوپتری و سرزندگی تحصیلی دانشجویان نقش واسطه ای دارد. این یافته با یافته پژوهش های کیانی و قاسمی (۱۴۰۰)؛ فضلی و فولادچنگ (۱۴۰۰)؛ هادیان (۱۳۹۹) و لوئب^۱ و همکاران (۲۰۱۸) همسو بود. در تبیین این یافته می توان گفت والدین با سبک فرزندپروری هلیکوپتری بالای سر فرزندان «معلق» هستند و زندگی آن ها را زیر ذره بین دارند. به طور خاص، فرزندپروری هلیکوپتری شکل منحصر به فردی از مداخله و کنترل بیش از حد والدین در زندگی فرزندان جوانشان است، به طوری که به فرزند استقلال کافی برای حل مسئله و تصمیم گیری داده نمی شود. در این نوع فرزندپروری والدین به جای فرزند خود، تصمیم گیری های مهمی را انجام می دهند و سعی در حل مسائلی دارند که فرزندشان می تواند به طور منطقی آن ها را حل کند. از طرف دیگر با توجه به اینکه والدین چارچوب های سفت و سختی را برای لحظه لحظه زندگی فرزندان در نظر می گیرند و به دنبال این هستند که فرزندانشان کوچک ترین مشکلی را نداشته باشند، در نتیجه فرزندان این خانواده ها، معمولا عملکرد خود را با دید منفی و انتقادی ارزیابی می کنند و دائما و به صورت غیر منطقی به دنبال انجام عملکرد عالی و بدون هیچ گونه عیب و نقص هستند. (مک دونالد^۲، ۲۰۲۱). در این شرایط فرزندان نسبت به اعمال خود تردید بالایی دارند، دائما نسبت به ارتکاب اشتباه نگرانند. انتقاد دائمی والدین از این فرزندان و انتظارات غیر منطقی و بیش از حد والدین باعث می شود فرزندان نیز معیارهای آرمانی و غیرمعقول برای خود داشته باشند و به تبع آن شکست در رسیدن به آن معیارها با کاهش عزت نفس و اعتماد به نفس دانشجویان و تضعیف حس کارآمدی و خوداثربخشی شان باعث می شود تا انگیزه پایینی برای شرکت در فعالیت های مدرسه یا دانشگاه داشته باشند و در نتیجه در کلاس درس کمتر در مباحث شرکت می کنند و به دلیل اعتماد به نفس پایین و خودکارآمدی تضعیف شده اشتیاقی به بهبود عملکرد خویش ندارند که در نهایت با افت تحصیلی باعث شکل گیری دور معیوب افت تحصیلی، خودکم بینی و کاهش اشتیاق در آن ها می شود و در نتیجه سرزندگی تحصیلی پایینی خواهند داشت (فضلی و فولادچنگ، ۱۴۰۰).

در مجموع نتایج پژوهش حاضر نشان داد والدگری هلیکوپتری با نقش میانجی کمال گرایی می توانند پیش بینی کننده سرزندگی تحصیلی دانشجویان باشد. با توجه به تاثیر سبک فرزند پروری هلیکوپتری بر سرزندگی تحصیلی پیشنهاد می شود کارگاه های آموزشی جهت آگاهی والدین از تاثیر قابل توجه سبک فرزند پروری هلیکوپتری بر سرزندگی تحصیلی فرزندان برگزار شود. همچنین با توجه به

1. Luebbe
2. MacDonald

نقش نظم، برنامه ریزی و ترتیب بر بهبود عملکرد تحصیلی و سرزندگی تحصیلی پیشنهاد می‌شود اصول صحیح برنامه ریزی تحصیلی و اهمیت نظم و انضباط در کارها در قالب کارگاه‌های آموزشی به دانشجویان آموزش داده شود. پژوهش حاضر مانند اکثر پژوهش‌هایی که در علوم رفتاری صورت می‌گیرد با محدودیت‌هایی همراه بود از جمله، روش نمونه‌گیری غیر تصادفی و عدم بررسی تاثیر احتمالی عوامل مربوط به سیستم آموزشی، شخصیت افراد و عوامل اجتماعی و اقتصادی بر سرزندگی تحصیلی دانشجویان بود. در راستای این محدودیت‌ها پیشنهاد می‌شود متغیرهای جمعیت شناختی همچون جنسیت، سن، وضعیت اقتصادی - اجتماعی، سواد تحصیلی و میزان درآمد خانوار در ارتباط با مدل پیشنهادی پژوهش مورد بررسی قرار گیرد.

منابع

- اخوان عبیری، ف.، شعیری، م.، و غلامی فشارکی، م. (۱۳۹۷). روابط ساختاری سبک دل‌بستگی با پرباشی روان‌شناختی: نقش واسطه‌ای تنظیم شناختی هیجان. *روان‌شناسی بالینی*، (۳) ۱۰، ۶۳-۷۶. https://jcp.semnan.ac.ir/article_3639
- حبیبی، آ.، و عدن ور، م. (۱۳۹۶). مدل‌یابی معادلات ساختاری، انتشارات جهاد دانشگاهی: تهران. <https://www.gisoom.com/book/11315799>
- خسروی، د.، و عبدالله پور، م. (۱۴۰۰). پیش‌بینی رضایت تحصیلی از طریق ویژگی‌های مثبت شخصیتی با میانجی‌گیری خودتنظیمی هیجانی در دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه دوم. *پژوهش در نظام‌های آموزشی*، (۵۲) ۱۵، ۷۳-۸۷. [10.1001.1.23831324.1400.15.52.5.7](https://doi.org/10.1001.1.23831324.1400.15.52.5.7)
- خیری پور، ز.، و نیک‌نام، م. (۱۴۰۰). رابطه بین سبک والدگری هلیکوپتری با عملکرد تحصیلی در دانش‌آموزان: نقش واسطه‌ای خودکنترلی. *اندیشه‌های نوین تربیتی*، (۲) ۱۸، ۲۱۵-۲۳۱. [10.22051/JONTOE.2021.36268.3353](https://doi.org/10.22051/JONTOE.2021.36268.3353)
- دهقانی زاده، م.، و حسین چاری، م. (۱۳۹۱). سرزندگی تحصیلی و ادراک از الگوی ارتباطی خانواده: نقش واسطه‌ای خودکارآمدی. *مجله مطالعات آموزش و یادگیری*، (۲) ۴، ۲۱-۴۷. https://jep.atu.ac.ir/article_62.html
- شیخ‌الاسلامی، ع. (۱۴۰۱). پیش‌بینی سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان براساس حمایت تحصیلی و خودپنداره‌ی تحصیلی. *پژوهش در نظام‌های آموزشی*، (۵۷) ۱۶، ۵۱-۶۱. [20.1001.1.23831324.1401.16.57.4.3](https://doi.org/10.1001.1.23831324.1401.16.57.4.3)
- طرزی، س.، و ناعمی، ح. (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین کمال‌گرایی با سبک‌های فرزند پروری در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی سبزوار. *سومین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی*، تهران. <https://civilica.com/doc/593476>
- عباسی، م.، پیرانی، ذ.، و صالحی، ا. (۱۳۹۶). بررسی رابطه کمال‌گرایی مثبت و منفی با بهزیستی هیجانی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان پرستاری. *دوماهنامه علمی-پژوهشی راهبردهای آموزش در علوم پزشکی*، (۶) ۱۰، ۴۴۷-۴۵۴. <http://edcbmj.ir/article-1-1189-fa.html>
- فخاریان، ج.، یعقوبی، ا.، زرغام حاجبی، م.، و محقق، ح. (۱۳۹۹). پیش‌بینی سرزندگی تحصیلی بر اساس جو عاطفی خانواده، درگیری تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی. *ششمین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی*، تهران. <https://civilica.com/doc/1122918>
- فضلی، ع.، و فولادچنگ، م. (۱۳۹۸). رابطه وجدان تحصیلی با فرسودگی تحصیلی: نقش واسطه‌گری اهداف پیشرفت. *دوماهنامه علمی-پژوهشی راهبردهای آموزش در علوم پزشکی*، (۳) ۱۲، ۸۵-۹۷. http://edcbmj.ir/browse.php?a_id=1470&sid=1&slc_lang=fa&ftxt=0
- قاسمی، ر.، و کیانی، ع. (۱۴۰۰). نقش کمال‌گرایی در سرزندگی تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد با میانجی‌گری هیجانات مثبت و منفی تحصیلی. *همایش ملی پژوهش‌های حرفه‌ای در روانشناسی و مشاوره با رویکرد از نگاه معلم، میناب*. <https://civilica.com/doc/1255735>
- ملکی کالیانی، و.، و موسی بیگی، ط. (۱۴۰۰). پیش‌بینی سرزندگی تحصیلی براساس جو عاطفی خانواده، شکفتگی و شفقت به خود در دانشجویان علوم پزشکی کرمانشاه در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۳۹۸. *مجله توسعه آموزش در علوم پزشکی*، (۴۳) ۱۴، ۶۵-۷۳. https://zums.ac.ir/edujournal/browse.php?a_id=1456&sid=1&slc_lang=fa
- هادیان، ص. (۱۳۹۹). پیش‌بینی کمال‌گرایی فرزندان بر اساس سبک‌های فرزند پروری والدین. *سومین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، مشاوره، تعلیم و تربیت*، مشهد. <https://civilica.com/doc/1197495>
- Carone, N., Gartrell, N. K., Rothblum, E. D., Koh, A. S., & Bos, H. M. (2022). Helicopter parenting, emotional avoidant coping, mental health, and homophobic stigmatization among emerging adult offspring of lesbian parents. *Journal of Family Psychology*, 36(7), 1205-1215. <https://doi.org/10.1037/fam0001020>
- Frost, R. O., Marten, P., Lahart, C., & Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. *Cognitive therapy and research*, 14(5), 449-468. <https://link.springer.com/article/10.1007/bf01172967>

The relationship between Helicopter Parenting and Students' Academic Vitality: The mediating role of Perfectionism

- Jung, E., Hwang, W., Kim, S., Sin, H., Zhang, Y., & Zhao, Z. (2019). Relationships among helicopter parenting, self-efficacy, and academic outcome in American and South Korean college students. *Journal of Family Issues*, 40(18), 2849-2870. <https://doi.org/10.1177/0192513X19865297>
- LeMoyne, T., & Buchanan, T. (2011). Does "hovering" matter? Helicopter parenting and its effect on well-being. *Sociological Spectrum*, 31(4), 399-418. <https://doi.org/10.1080/02732173.2011.574038>
- Luebbe, A. M., Mancini, K. J., Kiel, E. J., Spangler, B. R., Sendlak, J. L., & Fussner, L. M. (2018). Dimensionality of helicopter parenting and relations to emotional, decision-making, and academic functioning in emerging adults. *Assessment*, 25(7), 841-857. [10.1177/1073191116665907](https://doi.org/10.1177/1073191116665907)
- MacDonald, B. (2021). Mitigating the Effects of Helicopter Parenting on Student Mental Health. *BU Journal of Graduate Studies in Education*, 13(3), 35-39. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1306681>
- Martin, A. J., & Marsh, H. W. (2006). Academic resilience and its psychological and educational correlates: A construct validity approach. *Psychology in the Schools*, 43(3), 267-281. [doi/abs/10.1002/pits.20149](https://doi.org/10.1002/pits.20149)
- Park, Y., Heo, C., Kim, J. S., Rice, K. G., & Kim, Y. H. (2020). How does perfectionism affect academic achievement? Examining the mediating role of accurate self-assessment. *International Journal of Psychology*, 55(6), 936-940. [10.1002/ijop.12659](https://doi.org/10.1002/ijop.12659)
- Pistella, J., Isolani, S., Morelli, M., Izzo, F., & Baiocco, R. (2022). Helicopter parenting and alcohol use in adolescence: A quadratic relation. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*, 39(2), 134-145. [10.1177/14550725211009036](https://doi.org/10.1177/14550725211009036)
- Stoeber, J., Smith, M. M., Saklofske, D. H., & Sherry, S. B. (2021). Perfectionism and interpersonal problems revisited. *Personality and Individual Differences*, 169, 110106. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110106>
- Torrato, J. B., Aguja, S. E., & Prudente, M. S. (2021). Using Web Video Conferencing to Conduct a Program as a Proposed Model toward Teacher Leadership and Academic Vitality in the Philippines. *Education Sciences*, 11(11), 658-665. <https://doi.org/10.3390/educsci11110658>